

11 Σεπτεμβρίου, 1995

[ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΤΟΟΥΛΗΣ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 589/93)

Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Λόγοι ακυρώσεως — Έλλειψη αιτιολογίας — Απόρριψη αιτήσεως για χορήγηση προνομίου λατομείου — Μεγάλη διακριτική ευχέρεια του αποφασίζοντος Υπουργού — Συμπλήρωση της αιτιολογίας από το διοικητικό φάκελο — Ο λόγος ακυρώσεως δεν στοιχειοθετήθηκε — Περιστάσεις. 5

Ο αιτητής προσέβαλε την απόρριψη αίτησής του για απονομή προνομίου λατομείου.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή αποφάσισε ότι: 10

Είναι γεγονός ότι με την επιστολή της 12.5.93 δεν διατυπώνονται όλοι οι λόγοι της απόρριψης της αίτησης του αιτητή, όμως η αιτιολογία συμπληρώνεται από το φάκελο της υπόθεσης. 15

Η διακριτική εξουσία του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας είναι ευρεία, όπως προκύπτει από το Άρθρο 39(1)(2) του περί Μεταλλείων και Λατομείων Νόμου, Κεφ. 270. Ο Υπουργός είναι ο αρμόδιος να λάβει την απόφαση για παραχώρηση ή μη προνομίου λατομείου μετά που η αρμοδιότητα του Υπουργικού Συμβουλίου εκχωρήθηκε σε αυτόν. 20

Ενόψει της ευρείας διακριτικής εξουσίας που δίδει ο νόμος

στον Υπουργό, η πλημμελής αιτιολογία ή η έλλειψη αιτιολογίας στην προσβαλλόμενη απόφαση, δεν μπορεί να οδηγήσει σε ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης.

- 5 Το γεγονός ότι ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Μεταλλείων θεώρησε καλό να καλέσει τους αιτητές σε σύσκεψη σε μια προσπάθεια του να διαμοιρασθεί η προσφερόμενη περιοχή και στους τέσσερις αιτητές για να αποφευχθεί ο αποκλεισμός των μεταγενέστερων τριών αιτητών και η δημιουργία μονοπωλίου, δεν εμπόδιζε τον
- 10 Υπουργό να λάβει την προσβαλλόμενη απόφαση. Η νομιμότητα της προσβαλλόμενης πράξης δεν θίγεται επειδή άλλο αρμόδιο τμήμα, η Υπηρεσία Μεταλλείων, ενέργησε κατά τον τρόπο που ενέργησε, γιατί ο αρμόδιος να λάβει την τελική απόφαση ήταν ο Υπουργός, ο οποίος είχε δικαίωμα να προβεί σε διάφορη ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών στοιχείων και κρίση, η οποία είναι ανέλεγκτος.
- 15

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενη υπόθεση:

20

Tekkis and Another v. Republic (1982) 3 C.L.R. 680.

Προσφυγή.

- 25 Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση, με την οποία απορρίφθηκε το αίτημα του αιτητή για παραχώρηση προνομίου λατομείου στο χωριό Αχερίτου της Επαρχίας Αμμοχώστου.

30 *I. Νικολάου για E. Μαρκίδη, για τον Αιτητή.*

Γ. Γιωργαλλής, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

- 35 **ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ.:** Με την παρούσα προσφυγή προσβάλλεται η απόφαση του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, που κοινοποιήθηκε στον αιτητή με επιστολή ημερ. 12.5.93, με την οποία απορρίφθηκε το αίτημα του αιτητή για παραχώρηση προνομίου λατομείου στο χωριό Αχερίτου της επαρχίας Αμμοχώστου.
- 40

Ο αιτητής υπέβαλε αίτηση για εξασφάλιση προνομίου λατομείου για ανόρυξη άμμου σε περιοχή του χωριού Αχερίτου της επαρχίας Αμμοχώστου στις 30.11.92.

Η αίτηση του αιτητή εξετάστηκε με άλλες αιτήσεις που υποβλήθηκαν την ίδια περίπου περίοδο από άλλους αιτητές. Κατά την εξέταση διαφάνηκε ότι ο αιτητής Κώστας Νικολάου είχε υποβάλει αίτηση για ερευνητική άδεια ημερ. 23.11.92, που κάλυπτε την αίτηση του αιτητή, η οποία έφερε ημερομηνία 30.11.92, αλλά κάλυπτε και άλλες μεταγενέστερες αιτήσεις για προνόμια λατομείου για άμμο από τους κ.κ. Ε. Κλείτου και Π. Πυλίνα, όλοι παλαιοί λατόμοι. 5

Για την αίτηση του αιτητή ζητήθηκαν απόψεις από το τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης, το οποίο απάντησε με επιστολή ημερ. 12.2.93. 10

Επειδή διεφάνη ότι όλες οι αιτήσεις που είχαν υποβληθεί υπερχάλυπταν η μια την άλλη, θεωρήθηκε σκόπιμο να κληθούν όλοι οι αιτητές για ανταλλαγή απόψεων και ενημέρωσή τους. (Τα πρακτικά της σύσκεψης αυτής που έλαβε χώρα στο Γραφείο της Υπηρεσίας Μεταλλείων στις 7.4.93, έχουν επισυναφθεί ως Παράρτημα Β στην ένσταση). 15

Οι λατόμοι δεν ανταποκρίθηκαν σε εισήγηση της Υπηρεσίας Μεταλλείων να εξεύρουν μεταξύ τους κάποια λύση για κατανομή μεταξύ τους χώρων για προνόμια λατομείων. Επειδή η αίτηση του κ. Νικολάου για ερευνητική άδεια που εκάλυπτε όλες τις μεταγενέστερες αιτήσεις για προνόμια λατομείων είχε προτεραιότητα, θα απορριπτόντο όλες οι άλλες αιτήσεις. 20 25

Η άποψη της υπηρεσίας Μεταλλείων ήταν ότι δεν θα ήτο ορθό να εκδοθεί ερευνητική άδεια στον κ. Νικολάου, γιατί θα συνηγορούσε έτσι η υπηρεσία στη δημιουργία μονοπωλίου αλλά και για άλλους λόγους σχετικά με την πολιτική επεξεργασίας άμμου αμφιβόλου ποιότητας που θα χρησιμοποιείτο στην οικονομική βιομηχανία και δεν θα πληρούσε τα υποχρεωτικά πρότυπα για άμμο και σκύρα. 30

Στις 23.4.93 ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Μεταλλείων απέστειλε στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας την έκθεση του και συνέστησε την απόρριψη όλων των αιτήσεων για τους λόγους που αναφέρονται στην έκθεση αυτή. Για τους ίδιους λόγους ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας συνέστησε προς τον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας απόρριψη της αίτησης. 35 40

Στις 6.5.93 ο Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας απέρριψε την αίτηση του αιτητή. Η απόφαση κοινοποιήθηκε στον αιτητή

στις 12.5.93 από τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας Μεταλλείων, το περιεχόμενο της οποίας έχει ως ακολούθως:

5 "Αναφορικά με την αίτηση σας ημερομηνίας 30/11/92 για την παραχώρηση του πιο πάνω προνομίου λατομείου, σας πληροφορώ ότι ο Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας αποφάσισε ότι η αίτηση σας δεν μπορεί να εγκριθεί για διάφορους λόγους και ειδικότερα βάσει την υφιστάμενη πολιτική για μη δημιουργία νέων προνομίων για φυσικά αμμοχάλικα ή αμμοχώματα."

10

Σαν αποτέλεσμα καταχωρήθηκε η παρούσα προσφυγή.

15 Οι λόγοι της ακυρότητας που υποβλήθηκαν από μέρους του αιτητή είναι, η έλλειψη και/ή ανεπάρκεια αιτιολογίας και η έλλειψη της δέουσας έρευνας.

20 Είναι γεγονός ότι με την επιστολή της 12.5.93 το περιεχόμενο της οποίας αναφέρεται πιο πάνω, δεν διατυπώνονται όλοι οι λόγοι της απόρριψης της αίτησης του αιτητή, όμως η αιτιολογία συμπληρώνεται από το φάκελο της υπόθεσης.

25 Η διακριτική εξουσία του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας είναι ευρεία, όπως προκύπτει από το άρθρο 39(1)(2) του περί Μεταλλείων και Λατομείων Νόμου, Κεφ. 270. Ο Υπουργός είναι ο αρμόδιος να λάβει την απόφαση για παραχώρηση ή μη προνομίου λατομείου μετά που η αρμοδιότητα του Υπουργικού Συμβουλίου εκχωρήθηκε σε αυτόν (βλ. Ν. 23/62 και Κ.Δ.Π. 7/76, Παράρτημα 3 της Επίσημης Εφημερίδας της Δημοκρατίας ημερ. 10.1.76).

30 Ενόψει της ευρείας διακριτικής εξουσίας που δίδει ο νόμος στον Υπουργό, η πλημμελής αιτιολογία ή η έλλειψη αιτιολογίας στην προσβαλλόμενη απόφαση, δεν μπορεί να οδηγήσει σε ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης (Βλ. Κυριακόπουλος, Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο, Έκδοση 4η, Τόμος Β, σελ. 387). Επίσης
35 στην υπόθεση **Tekkis & Another v. Republic** (1982) 3 C.L.R. 680. Στη σελ. 689 αναφέρονται τα ακόλουθα:

40 "With regard to the alleged lack of reasoning of the subject decisions I adopt what is stated in **Kyriakopoulos** (supra), Volume B, p. 387, that "Reasoning is required, as it has been said, and for the act of an authority issued in the exercise of its free discretion; but for such act the reasoning is permitted to be less complete, the more wider is the exercise of the relevant free discretion, except if the Law demands special or concrete

reasoning. In case of complete absence of reasoning there does not arise in any event nullity so long as there is not established wrong exercise of free discretion or abuse of power."

Παρόλα αυτά στην υπό κρίση υπόθεση ο Υπουργός όταν λάμβανε την προσβαλλόμενη απόφαση είχε ενώπιον του τη γεωλογική έρευνα για την περιοχή (μπλε 18 στο φάκελο), τις εισηγήσεις που έγιναν από αρμόδια τμήματα, τα πρακτικά, τις συστάσεις της 7.4.93, την έκθεση του Προϊστάμενου Υπηρεσίας Μεταλλείων και τους λόγους για τους οποίους σύστηνε την απόρριψη όλων των αιτήσεων και τις εισηγήσεις και απόψεις του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας. Επίσης ενώπιον του ήταν και η έκθεση της τεχνικής υπεπιτροπής για τα αδρανή υλικά (Τεκμήριο 2), η οποία σύστηνε ότι τα νέα προνόμια για παραγωγή φυσικής άμμου θα πρέπει να εκδίδονται μόνο μετά από προσεκτική μελέτη στις υφιστάμενες μονάδες παραγωγής τέτοιων υλικών και στις περιοχές που εργάζονται (βλ. σελ. 29).

Με βάση αυτό το υλικό που βρισκόταν στο φάκελο της υπόθεσης, ο Υπουργός έλαβε την προσβαλλόμενη απόφαση και υιοθέτησε τις απόψεις του Προϊσταμένου Υπηρεσίας Μεταλλείων και του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου του.

Η αιτιολογία συνεπώς συμπληρώνεται από το φάκελο της υπόθεσης, είναι επαρκής και στηρίζεται στο υλικό του φακέλου.

Επίσης στο φάκελο της υπόθεσης υπάρχουν στοιχεία που να δικαιολογούν τον Υπουργό να στηρίξει την απόφαση του εκτός των άλλων και στην υφιστάμενη πολιτική για μη δημιουργία νέων προνομίων. Τούτο κατά τη γνώμη μου, ευρίσκει έρεισμα στους λόγους της σύστασης απόρριψης όλων των αιτήσεων του Προϊστάμενου Υπηρεσίας Μεταλλείων (Παράρτημα Γ στην ένσταση).

Το γεγονός ότι ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Μεταλλείων θεώρησε καλό να καλέσει τους αιτητές σε σύσκεψη σε μια προσπάθεια του να διαμοιρασθεί η προσφερόμενη περιοχή και στους τέσσερεις αιτητές για να αποφευχθεί ο αποκλεισμός των μεταγενέστερων τριών αιτητών και η δημιουργία μονοπωλίου, δεν εμπόδιζε τον Υπουργό να λάβει την προσβαλλόμενη απόφαση. Η νομιμότητα της προσβαλλόμενης πράξης δεν θίγεται επειδή άλλο αρμόδιο τμήμα, η Υπηρεσία Μεταλλείων, ενέργησε κατά τον τρόπο που ενέργησε, γιατί αρμόδιος να λάβει την τελική απόφαση ήταν ο Υπουργός, ο οποίος είχε δικαίωμα να προβεί σε διάφορη ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών στοιχείων και

κρίση, η οποία είναι ανεξέλεγκτος. Βλέπε Δευτερο Συμπλήρωμα Νομολογίας 1953-1960 του Συμβουλίου της Επικρατείας, Τόμος 1 (α-κ), σελ. 106, παράγραφος 73(α), η οποία αναφέρει:

- 5 "73(α) Η διάφορος ουσιαστική εκτίμησις και των αυτών έτι
πραγματικών στοιχείων, γενομένη εις προηγηθείσας πράξεις,
ουδόλως θίγει την νομιμότητα της ήδη προσβαλλομένης απο-
φάσεως, δεδομένου ότι ανάγεται εις την περί των πραγμάτων
10 κρίσιν του διοικητικού οργάνου, ήτις καθ' εαυτήν τυγχάνει
ανέλεγκτος κατά την ακυρωτικήν διαδικασίαν, 1133/55."

- Όσον αφορά το θέμα της έλλειψης της δέουσας έρευνας και
πάλι έχω την άποψη ότι δεν ευσταθεί. Δεν υπάρχουν αντιφατι-
κά γεγονότα στην παρούσα υπόθεση και η διοίκηση προέβη στη
15 δέουσα έρευνα όπως διαφαίνεται από το φάκελο της υπόθεσης.
Η ληφθείσα απόφαση ήταν εύλογα επιτρεπτή. Οι λόγοι ακυρό-
τητας που υποβλήθηκαν δεν αποδείχθηκαν.

- 20 Η προσφυγή απορρίπτεται, η επίδικη πράξη επικυρώνεται.

Δεν επιδικάζονται έξοδα.

*Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς
έξοδα.*